

5. Кузьмін О.Є. Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики : монографія / Кузьмін О.Є., Долішній М.І., Булеєв І.П., Шинкаренко В.Г. та ін. НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ХНЕУ. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2006. – 248 с.

6. Можарова Е.Е. Совершенствование организационно-экономического механизма управления конкурентоспособностью предприятия / Е.Е. Можарова // Вестник Государственного университета управления). – 2009. – № 13. – С. 297-302.

7. Одинцова Г.С. Механизм управления предприятием: понятие и содержание / Г.С. Одинцова // Економіка розвитку : науковий журнал. – Харків : Вид-во ХНЕУ, 2005. – № 4(36). – С. 4850.

8. Піддубна Л.І. Конкурентоспроможність економічних систем: теорія, механізм регулювання управління : монографія / Л.І. Піддубна. – Харків. – ВД "ІНЖЕК", 2007. – 368 с.

9. Скударь Г.М. Управление конкурентоспособностью крупного акционерного общества: проблемы и решения / Г.М. Скударь. – К. : Вид-во "Наук. думка", 1999. – 496 с.

Русын-Грынык Р.Р. Сущность и структура организационно-экономического механизма управления конкурентоспособностью предприятия

Роль управления предприятием конкурентоспособность указана в условиях преобразования рынка народного хозяйства. Определены стадии образования из структурных элементов организационно экономического механизма управления предприятием конкурентоспособность в современных терминах, обоснована система мер, направленных на совершенствовании механизма управления организацией конкурентоспособности предприятия принимая во внимание влияние макросреды.

Ключевые слова: конкурентоспособность предприятия, организация, структурные элементы, управление, объект управления, внутренние факторы, внешние факторы.

Rusyn-Grynyk R.R. Essence and structure organizationally-economic mechanism of management of enterprise competitiveness

The role of management of enterprise a competitiveness is specified in the conditions of market transformation of national economy. Certainly the stages of forming of structural elements of organizationally economic mechanism of management of enterprise a competitiveness in modern terms, grounded system of measures, directed on perfection of mechanism of management of organization of competitiveness of enterprise taking into account influencing of macroenvironment.

Keywords: competitiveness of enterprise, organization, structural elements, managements, management object, internal factors, external factors, quality.

УДК 332.3

Здобувач М.В. Смолярчук – Львівський НАУ

АВТОМАТИЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ ЯК БАЗА УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Розглянуто методологічні та методичні підходи щодо створення єдиного автоматизованого державного земельного кадастру як бази управління земельними ресурсами. Встановлено, що до 2003 р. власники та землекористувачі отримали мільйони державних актів на право власності на земельну ділянку та договорів оренди землі, дані про які не потрапили до бази даних державного реєстру земель, що не забезпечує повноти даних, які містяться в базі даних державного реєстру земель.

Ключові слова: управління земельними ресурсами, землекористування, система, земельно-кадастрова інформація, земельний кадастр, державна реєстрація.

Постановка проблеми. Відповідно до частини першої ст. 193 Земельного кодексу України [2], державний земельний кадастр – це єдина державна

система земельно-кадастрових робіт, яка встановлює процедуру визнання факту виникнення або припинення права власності і права користування земельними ділянками та містить сукупність відомостей і документів про місце розташування та правовий режим цих ділянок, їхню оцінку, класифікацію земель, кількісну та якісну характеристику, розподіл серед власників землі та землекористувачів. Особливої актуальності набуває питання автоматизації державного земельного кадастру в системі управління земельними ресурсами.

Аналіз останніх публікацій. Питання автоматизації державного земельного кадастру розглянуто у працях таких відомих вчених, як І. Бистряков, М. Володін, Б. Данилишин, Д. Добряк, Д. Бабміндра, А. Сохнич, А. Третьак та ін. Багато аспектів зазначеної проблематики [1-7] залишаються невирішеними як із теоретичного, так і з практичного погляду або дискусійними й зумовлюють потребу глибших наукових обґрунтувань.

Постановка завдання. Основне завдання дослідження полягає у поглибленні теоретичних і методичних засад щодо автоматизації державного земельного кадастру як бази управління земельними ресурсами.

Виклад основного матеріалу. Згідно з пунктом 4 Положення про порядок ведення державного земельного кадастру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 1993 № 15, державний земельний кадастр веде Держкомзем України та його територіальні органи, які здійснюють його формування, виконання, збереження і забезпечують доступ до відповідної інформації органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Адміністратором автоматизованої системи державного земельного кадастру є Центр Державного земельного кадастру (Центр ДЗК).

Законом України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень" (далі – Закон) передбачено створення у складі державного земельного кадастру єдиної системи державної реєстрації речових прав на земельні ділянки та інше нерухоме майно, обмежень цих прав – Державного реєстру прав на нерухоме майно та їх обмежень. Держателем Державного реєстру прав на нерухоме майно та їх обмежень визначено центральний орган виконавчої влади з питань земельних ресурсів, адміністратором – Центр ДЗК. На сьогодні реалізація Закону неможлива через відсутність нормативно-правових актів, прийняття яких передбачено Законом.

Відповідно до частини другої ст. 204 Земельного кодексу України [2], порядок ведення державного земельного кадастру встановлюється законом. Водночас, на цей час немає закону, який би встановлював порядок ведення державного земельного кадастру.

Крім того, для ефективного функціонування автоматизованої системи державного земельного кадастру, відповідно до пункту 4 Положення про порядок ведення державного земельного кадастру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 1993 р., № 15, потрібно розробити та прийняти низку нормативно-правових актів. Зазначимо, що Держкомзем України оголосив тендер на постачання та встановлення кадастрово-реєстраційної системи, розроблення якої передбачено протягом січня 2010 р. – грудня 2011 р.

З метою підвищення захисту прав власників землі та землекористувачів, подальшого вдосконалення роботи з обліку інформації щодо зареєстрованих прав на земельні ділянки, ведення державного реєстру земель, створення автоматизованої системи державного земельного кадастру (АС ДЗК) Держкомзем прийняв наказ від 02.09.2008 року № 363 "Про створення та використання єдиного реєстру записів у книгах реєстрації", на виконання якого своєю чергою Центр ДЗК прийняв наказ від 30.07.2009 № 373 "Про створення та використання Єдиного реєстру записів у книгах реєстрації".

На сьогодні роботи із перенесення наявних записів книг реєстрації в Єдиний реєстр записів реєстрації державних актів на право власності на землю та на право постійного користування землею, договорів оренди землі структурними підрозділами Центру ДЗК не виконані в повному обсязі.

На період розроблення та запровадження АС ДЗК передбачене використання перехідної реєстраційної системи (ПРС) – спрощеної інформаційної системи. Вона повинна забезпечити ведення державного реєстру земель та реєстру прав на нерухоме майно в електронному вигляді.

На цей час Центр ДЗК розробив декілька програмних продуктів, які використовують у філіях та їхніх районних (міських) відділах:

- на регіональному рівні – автоматизована система обліку обмінних файлів, яка призначена для комплексної автоматизації процесів, пов'язаних з перевіркою обмінних файлів, пошуком інформації, друком витягів, реєстраційних карток земельних ділянок та державних актів;
- на місцевому рівні – програмний комплекс "Автоматизована система ведення електронної копії книги записів реєстрації державних актів на право власності на землю та на право постійного користування землею, договорів оренди землі".

Як свідчить аналіз, зазначеного програмного забезпечення загалом достатньо, щоб почати ведення державного реєстру земель в електронному вигляді. Для подальшого запровадження державного реєстру земель в електронному вигляді потрібно також додатково розробити Поземельну книгу в електронному вигляді (згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 09.09.2009 № 1021), а з врахуванням повноцінної ПРС потрібно розробити реєстр прав на нерухоме майно в електронному вигляді.

Варто також зазначити, що до 2003 р. власники та землекористувачі отримали мільйони державних актів на право власності на земельну ділянку та договорів оренди землі, дані про які не потрапили до бази даних державного реєстру земель, що не забезпечує повноти даних, що містяться в базі даних державного реєстру земель.

Потребує подальшого вирішення питання захисту інформації в АС ДЗК. Так, відповідно до статті 8 Закону України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах" інформація, яка є власністю держави, або інформація з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом, повинна оброблятися в системі із застосуванням комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

Відповідно до пункту 11 Переліку конфіденційної інформації, що є власністю держави, у системі Держкомзему України, затвердженого його на-

казом від 04.12.09 № 633, відомості, які містяться у базі даних АС ДЗК, відносяться до конфіденційної інформації, що є власністю держави.

Для забезпечення автоматизації державного земельного кадастру в системі управління земельними ресурсами потрібно:

- усунути прогалини у законодавстві щодо відсутності нормативно-правових актів, необхідних для реалізації Закону;
- нормативно врегулювати порядок ведення державного земельного кадастру;
- запровадити ПРС як базовий елемент АС ДЗК, який забезпечує ведення державного реєстру земель та реєстру прав на нерухоме майно на період розробки та впровадження АС ДЗК;
- наповнити бази даних державного реєстру земель даними про земельні ділянки, документи для яких було оформлено та видано до 2003 р.;
- забезпечити ефективне функціонування автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру;
- створити ефективну систему державної реєстрації прав на нерухоме майно у складі державного земельного кадастру;
- захистити права фізичних та юридичних осіб на нерухоме майно;
- забезпечити захист конфіденційної інформації, яка є власністю держави та власністю особи, при її обробці в АС ДЗК;
- забезпечити розвиток ринкових відносин, активізувати інвестиційну діяльність.

Для реалізації викладених положень потрібно:

- прийняти постанову Кабінету Міністрів України "Деякі питання реалізації Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень";
- прийняти Закон України "Про державний земельний кадастр";
- прийняти нормативно-правові акти з питань впровадження АС ДЗК.

Також необхідні заходи організаційного характеру:

- створити і забезпечити функціонування АС ДЗК;
- забезпечити створення та функціонування комплексної системи захисту інформації автоматизованої системи державного земельного кадастру;
- продовжити роботи із перенесення наявних записів книг реєстрації в Єдиний реєстр записів реєстрації державних актів на право власності на землю та на право постійного користування землею, договорів оренди землі;
- розробити та запровадити єдину постадійну технологію перетворення паперових носіїв інформації в електронний вигляд;
- перевірити внесені до бази даних державного реєстру земель архівних матеріалів;
- створити систему державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обмежень;
- створити і забезпечити ведення Державного реєстру прав на нерухоме майно та їх обмежень;
- створити архів ортофотопланів;
- привести систему прямокутних координат метричної інформації обмінних файлів до єдиної системи.

Висновки. Створення єдиного автоматизованого державного земельного кадастру, як бази управління земельними ресурсами, є надзвичайно актуальним в умовах відкритої економіки.

Література

1. Володін М.О. Теоретичні основи формування кадастрового забезпечення базових процесів використання земельних ресурсів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра

техн. наук: спец. 05.24.04 / Київський національний ун-т будівництва і архітектури. – К., 2004. – 36 с.

2. **Земельний кодекс** України: Прийнятий 25.10.2001 № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – С. 27.

3. **Постанова Кабінету Міністрів України** "Про Програму створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру" від 2 грудня 1997 року № 1355 // Земельне законодавство України : зб. норматив. актів судової та арбітраж. (госп.) практики. – У 2 кн. / за ред. А.С. Даниленка, Ю.Д. Білика, О.О. Погрібного, В.В. Кулініча. – К. : Вид-во "Урожай", 2002. – Кн. 2. – С. 102-106.

4. **Проект** (Тираж 12.01.2004) Закону України Про державний земельний кадастр // Сторінка "Законодавство України" сайту Верховної Ради, 2005.

5. **Сохнич А.Я.** Інформаційне забезпечення системи землекористування. – Львів : Вид-во НВФ "Українські технології", 1997. – 28 с.

6. **Сохнич А.Я.** Наукові основи державного обліку якості земель та їх оцінки: методичні рекомендації. – Львів : Вид-во НВФ "Українські технології", 2000. – 76 с.

7. **Третяк А.М.** Теоретико-методологічні основи державного земельного кадастру в Україні / Третяк А.М., Панчук О.Я., Другак В.М., Греков Л.Д., Романський М.М., Тарнапольський А.В., Черемшинський М.Д. – К. : ТОВ ЦЗРУ", 2003. – 253 с.

Смолярчук М.В. Автоматизация государственного земельного кадастра как база управления земельными ресурсами

Рассмотрены методологические и методические подходы относительно создания единственного автоматизированного государственного земельного кадастра как базы управления земельными ресурсами. Установлено, что до 2003 г. владельцы и землепользователи получили миллионы государственных актов на право собственности на земельный участок и договоров аренды земли, данные о которых не попали в базу данных государственного реестра земли, который не обеспечивает полноту данных, которые содержатся в базе данных государственного реестра земли.

Ключевые слова: управление земельными ресурсами, землепользование, система, земельно-кадастровая информация, земельный кадастр, государственная регистрация.

Smolyarchuk M.V. Automation of the state landed cadastre as base of management the landed resources

Methodological and methodological approaches in regard to creating of the single automatized state land cadastre as the basis of land resources management have been considered in the article. It is set that in 2003 to proprietors and землекористувачі got millions of state acts on the right of ownership on lot land and contracts of tenancy of earth, information about which did not get to the database of state register of earths, which does not provide plenitude of information which are contained in the database of state register of earths.

Keywords: land resources management, land use, state, land-cadastre information, land cadastre, state registration.

УДК 336.764.1(477)

*Здобувач А.Р. Тушницький –
Львівський ДІНТУ ім. В. Чорновола*

ВПЛИВ ПРОБЛЕМНИХ АКТИВІВ НА СТАБІЛЬНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Проаналізовано причини виникнення проблемних активів, розглянуто питання їхнього впливу на діяльність банківської системи України та заходи, які сприятимуть позбавленню банками таких активів для стабілізації функціонування банківської системи України. Встановлено, що фактично по всіх активних операціях зріс ризик не виконання контрагентами комерційного банку своїх зобов'язань через відсутність